

CURIOSITATS DE CATALUNYA

(setmanal)

Redacció i Administració:
Barcelona. - Riera Alta, 61

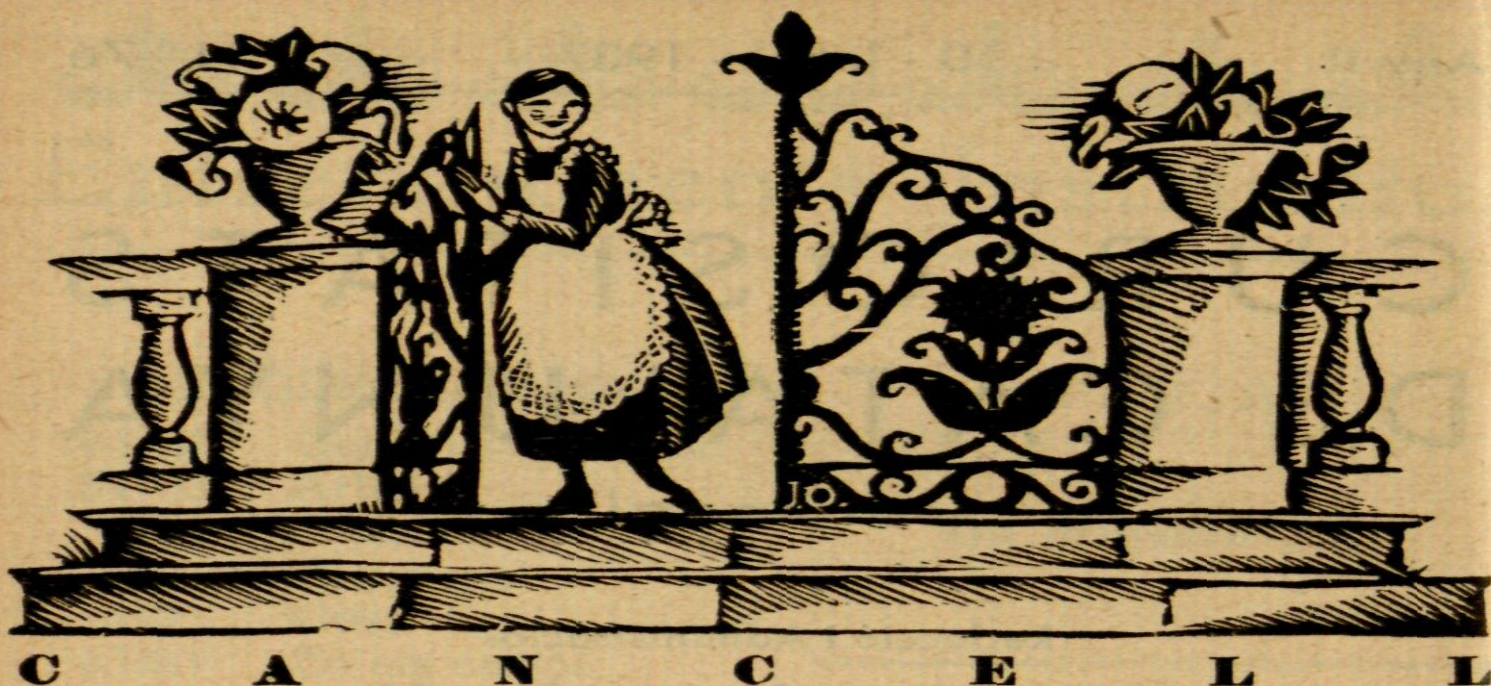
P R E U :

Número corrent	25 cèntims
Subscripció semestral	6 pessetes
Subscripció anual	10 pessetes

S U M A R I

Cancell, pàg. 34. - Breu elogi de la Natura, pàgina 36. - De la col·lecció d'aquarel·les catalanes, pàg. 40. - Fita de curs, pàg. 41. - Anecdolari català, pàg. 42. - Un català per terres aragoneses, pàg. 43. - Aforismes i proverbis, pàg. 45. - Maria Blancaflor, pàgina 46. - Catalans notables, pàg. 50. - Anecdolari català, pàg. 51. - Estiuença, pàgina 52. - De la nostra història, pàg. 53. - Nostra Premsa, pàg. 57. - Aconteixement singular, pàg. 62. - Entreteniments Instructius, pàg. 64.

Uns mots espontanis sobre l'actual temp- rada de teatre català

MALGRAT els esdeveniments que trasbalsen la nostra Pàtria, ací, a Barcelona, hem tingut, enguany, bona temporada de teatre català. Ens referim, naturalment, a l'actuació portada a terme damunt de les taules del «Poliorama». No pas a cap altra.

Tot deixant de banda l'èxit, més o menys relatiu, de taquilla, motiva el que nosaltres qualifiquem de «bona» aquesta anyada, el fet que s'hagi representat, alternat amb estrenes alguna que altra digna de tot elogi, la flor i nata del vertader, de l'autèntic teatre català.

Feia temps que no havíem tingut ocasió de veure passar pels nostres escenaris el variat floret d'autors que ens han estat oferts aquesta temporada. El que és més encara: d'anys que no havíem pogut gaudir de tan encertat conjunt de companyia. Una i altra cosa han influït notablement en nosaltres fins el punt de fer-nos dir que estem contents, altament satisfets, d'aquesta darrera temporada de teatre català.

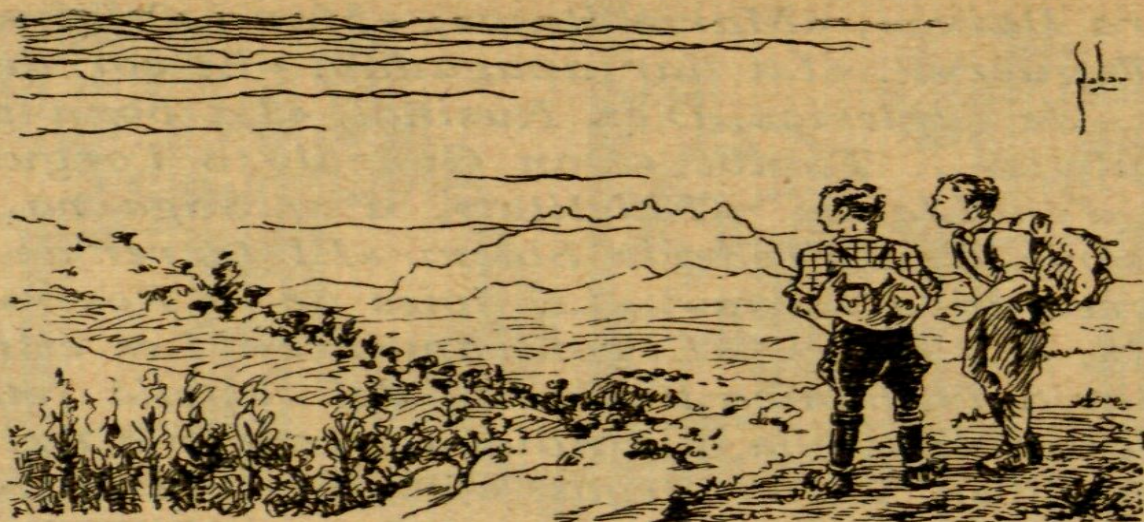
Perquè, en el transcurs d'aquesta actuació en el «Poliorama», hem aplaudit a Guimerà amb la seva

«Terra Baixa», «Maria Rosa», «Mar i Cel», «Mestre Olaguer»... «La llar apagada», «El cor del poble»... de l'Iglesias. D'en Rusiñol, «La bona gent», «El místic»... També «Don Gonzalo o l'orgull del gec», d'en Llanas. «Fidelitat», d'en Sagarra. Tota una sèrie d'en Frederic Soler: «El ferrer de tall», «La creu de la masia», «Les joies de la Roser», «El pubill», «La dida», «El contramestre». Les estrenes: «Esclavitud», bonica traducció del castellà feta per «Amichatis»; «Cèlia o la noia del carrer d'Aribau», original d'en Xavier Regàs; «Ombres del port», del novell autor Joan Cumelles; «Crim de mitja nit», d'en Lluís Capdevila... Ens sorprèn certes absències, especialment la de l'enyorat Apel·les Mestres amb les seves obres, particularment les tan celebrades «marines», totes elles saturades d'aquella salabor tan característica de les nostres platges. Es que no s'hi ha pensat amb el poeta traspassat en el mateix punt i hora en què Barcelona, aquell gloriós matí del dinou de juliol, es predisposava a defensar-se heroïcament? Vós, estimat Enric Borràs, com a director de la companyia, no podríeu, abans de finalitzar la temporada, recordar i fer recordar a l'admirat Apel·les?

Malgrat l'oblit que acabem d'exposar, el qual confiem que podrà ésser rectificat degudament si, tal com esperem, aquest nostre escrit arriba amb temps oportú, s'ha fet una brillant campanya de teatre català. Val a dir que l'excel·lent direcció del nostre Enric Borràs, admirablement secundada pel grup d'artistes que el rodegen, ha contribuït molt i molt a què es fes remarcar a tota hora l'actuació del «Poliorama», destacant-se d'entre les altres que, si bé en un principi començaren també fent teatre català, després, més tard, tingueren d'emprendre el vol vers altres horitzons.

Resumint. S'ha fet molt i bo. Podia, però, haver-se fet més, deixant alguna estrena que, al nostre judici, no mereixia pas tal distinció. No obstant, serveixin aquestes ratlles, espontànies i sinceres, per a tots, d'estímul i felicitació, a artistes i direcció.

FREDERIC BALLIRANA.

L'altiva silueta del Montserrat, s'aixeca majestuosa als ulls d'aquests dos excursionistes, situats en un bell indret de les serralades del Vallès Oriental.

Breu elogi de la Natura

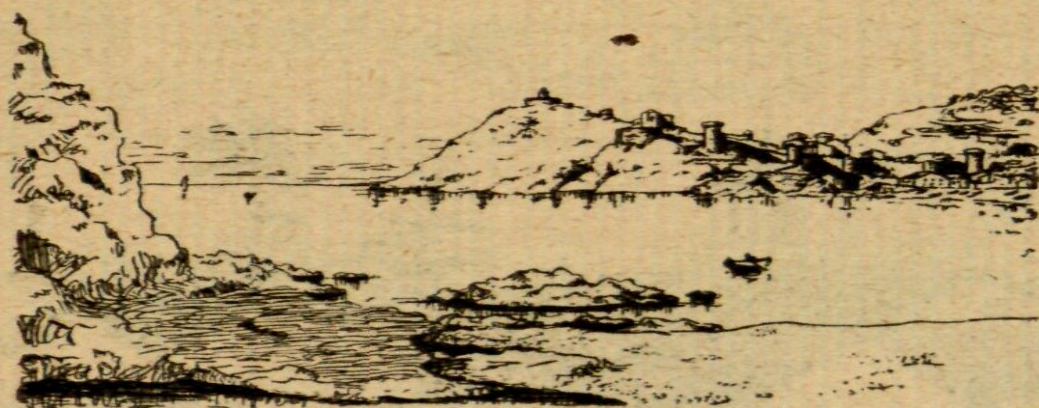
JA s'atança, ja s'acosta? —Aquestes són les paraules que tots plegats sentim interiorment, amb un bell ritme igualat, acompassat, en el si de tots els companys de colla. Poc camí ens manca per tal d'arribar-hi, molt a prop tenim el lloc on la nostra ment daleix constantment per tal de trobar-s'hi. L'assenyalat fi de viatge és a la vora, allí podrem romandre a pleret, extasiant-nos, gustant a bastament tota la dolça magnitud del paisatge. La grandesa de la Natura remou intensament, amb una inquietud estranya, inigualada, tot el nostre ésser. Els nostres ulls, oberts de bat a bat, ens els trobem petits davant la sublimitat de l'espectacle monstre.

Ja s'atança, ja s'acosta; delit, frisança, desig, tots tenim, sentim, anhelem a la vegada. Sempre que hem projectat una excursió, sigui al lloc que sigui, la nostra dèria, la nostra il·lusió, abans d'arribar al punt determinat, és la mateixa de sempre, satisfacció intensa, desig dolç, penetrant, per tal d'aconseguir l'anhelat punt culminant del nostre ferm propòsit.

Es ací on la nostra il·lusió, el nostre bell somni resta satisfet, complagut i des d'aleshores, trobant-se hom al lloc, al destí assenyalat, el vostre pit, tot el

vostre cos s'eixampla ple de joia, de cara al vent, de cara a l'espai blau, de cara a la immensitat. Dolç èxtasi, que hom desitjaria no allunyar-se'n mai, no apartar-se'n més!

En guarda tants i tants, de recones, la nostra estimada Catalunya, que, per més que en visitem, sempre en descobrim de nous. No cal pas allunyar-se de la Pàtria per a fruir-ne constantment; quants i quants llocs els hem visitat més d'una vegada i mai no ens en cansem, tot pensant que ens en manquen d'altres encara, que gairebé segur, seguríssim, ens guarden

La nostra encisadora Costa Brava, en un dels seus recones més coneguts: Tossa de Mar, amb les històriques muralles de l'antiga Vila-vella.

inesperades sorpreses, completament diferents de les vistes fins al moment.

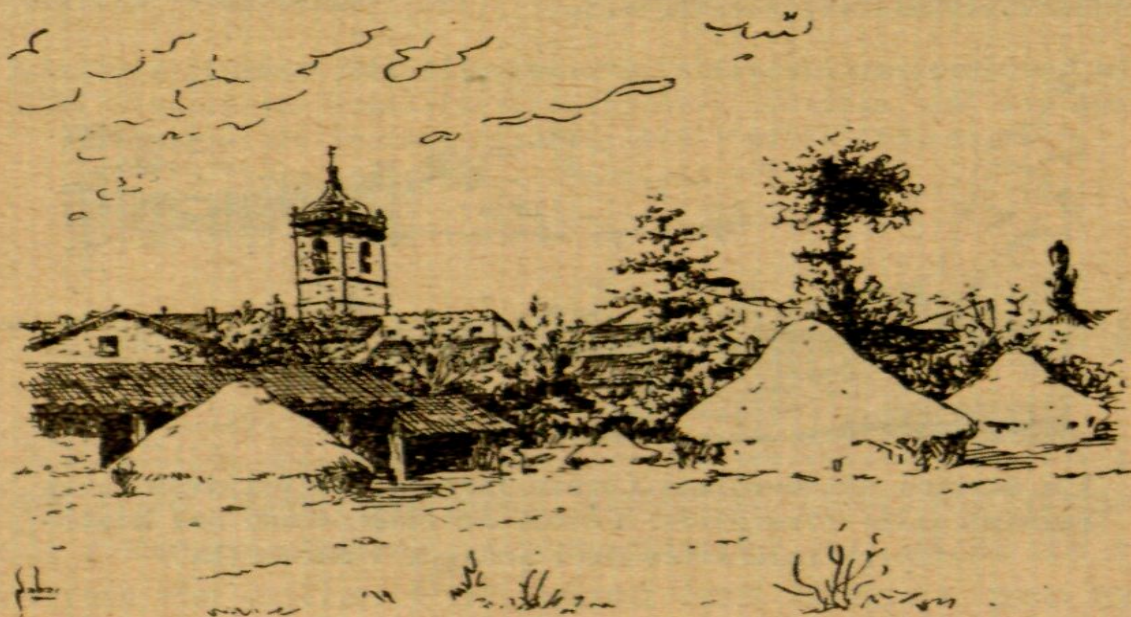
Si més no, fixeu-vos-hi tot excursionant, quan camineu, sobretot per primera vegada, per un camí nou, a cada revolt, a cada passa, descobriu noves incògnites que us deixen plenament admirats davant l'espontània visió d'aquell conjunt admirable.

N'hi ha tanta i tanta de meravella en el nostre mapa magnífic! No cal pas fer-ne l'elogi, els nostres poetes prou se n'han cuidat, cantant a tothora, ara i sempre, himnes de grandiosa solemnitat.

No caldria pas, doncs, que jo gosés intentar copsar, amb aquestes breus paraules, tot l'elogi que la nostra Natura mereix. Els seus penetrants misteris, mantes vegades recordats, d'una i mil maneres, amb tons poètics i enlairats, fan que la meua humil ploma es trobi allunyadíssima d'aconseguir això que amb tot l'entusiasme voldria almenys haver un xic encertat!

Modestament, doncs, segueixo recordant: paisatge d'ací i d'allà, camps pintats de verd viu, de groc daurat, barreja de mil colors no mai per l'artista imitats. Arbres d'una i altres tantes maneres, branques florides a l'estiu i nues a l'hivern; muntanyes de formes gegantines, enramades per serres desiguals; rius de fonts d'aigua fresca i cristal·lina que omplen de salut a tots aquells que prendre-la fan.

Dolls d'aigua mineral, bressol de rius que traspassen d'un costat a l'altre el nostre terreny pairal.

Vet ací un lloc deliciós del Pla d'Urgell, La Fuliola, bell poblet que convida al foraster a romandre-hi llarg temps.

Cims coberts de neu, planes cosides de plantiu. Platges banyades per la immensa mar llatina, illots i roques, sorra i molta sal. Mar escumejant, verda i blava, punt de partença de braus guerrers titans, germans de raça, que arreu del Món enlairen el teu diví semblant!

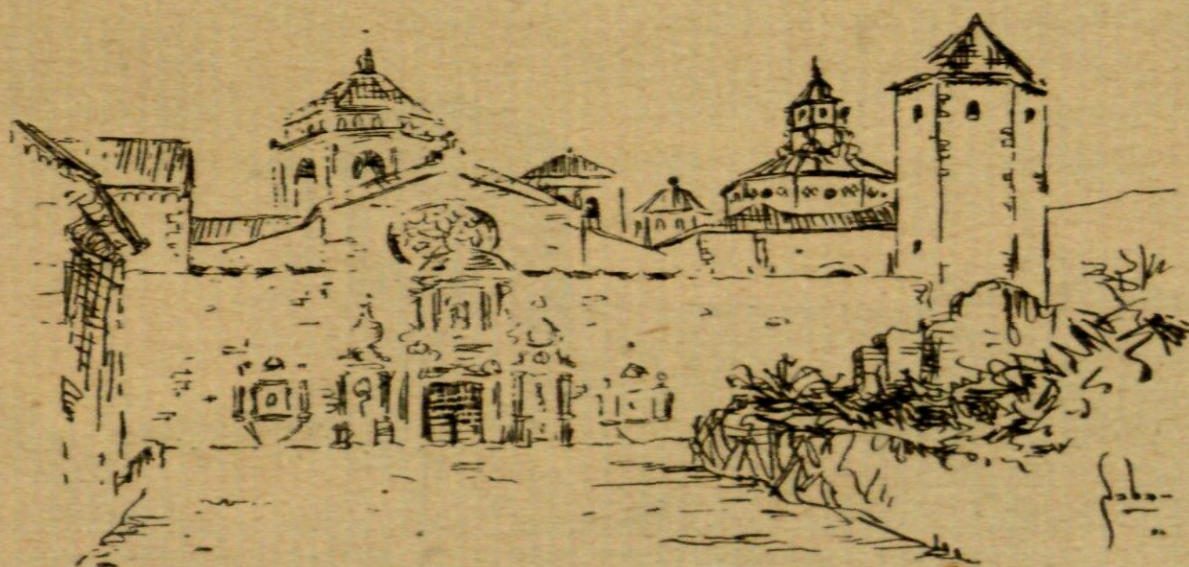
Paraules clares, catalanes, idioma d'herois i savis grans, mots mascles, fermes, i també d'encisadora suavitat corprenedora, bell tresor heretat pels fills d'aquesta Terra ubèrrima que cap més altra llengua forastera igualar-la no podrà mai!

I entre aquest aiguabarreig inimitable s'aixequen altives pedres històriques, llegendàries, masegades pel llarg del temps. Han contemplat un sens fi de gestes heroiques, han rebut tempestes a gratzient.

Castells, forts de la Pàtria, rastre de lluites grans.
Honor i glòria, els teus fills sempre se'n recordaran!

Masies i ermites arreu escampades, rebent l'escalf
del sol i l'embranchida del vent; notes de viu color
que perfeccionen del tot el nostre estimat terreny.
Salut, ara i sempre, tingueu!

Feréstecs espadats, pics enfilant-se vers el cel,
boscos atapeïts de gruixuts troncs centenaris, cingles

Un aspecte exterior de Poblet, l'ex Monestir famós, que
omple una de les pàgines més glorioses de la nostra
Història.

suaus, endormiscats; extenses valls riques i plenes
de bon sembrat. Llacs, estanys, rius, canals, aigües
i més aigües, fonts eternes que suavitzen la gran-
diosa mar. L'ocellet mai no hi manca refilant enjo-
gassat. Salut, ara i sempre, salut i prosperitat!

Quin goig el de tot excursionista, quin plaer més
gran l'ésser vivent d'aquesta gran Natura tota voltada
de Majestat. No cal pas cercar-ne d'altra, ni tampoc
fer-ne un complet elogi pots pas, car per més mots
que hi hagin a tots els Diccionaris, no mai, però no
mai, enlairar-la prou aconseguiràs.

S. NABAU FITÓ.

(Apunts del natural del mateix autor).

DE LA COL·LECCIÓ D'AQUAREL·LES
CATALANES

Sant Miquel de Cruïlles (Girona).

*(Nota pictòrica del natural,
per Llorenç Brunet).*

UNB
Biblioteca de Comunicació
Universitat de Barcelona

F I T A D E L C U R S

Un llibre

A MICS del Folklore de Catalunya», entitat jove-
çana, esplet prometedor de les més riques
cobejances en bé del folklore català, treballa cons-
tantment amb una constància tan aferrissada, que
forçosament el fruit ha d'ésser menja saborosa per a
tots, i la sucositat de la seva obra serà prou per
assaciar la set d'amor a la Pàtria.

Avui, seguint com sempre la seva podríem dir-ne
inequívoca ratlla, ha trepitjat una nova terra, en la
qual hi ha madurat una nova fruita de l'arbre de les
lletres. I una vegada assaonada la primícia, l'ofereix
a tot un poble, a aquest poble que és l'arrel amb la
qual el Folklore s'ha de nodrir.

Ara, els «Amics del Folklore de Catalunya», per
tal de commemorar el seu primer any d'existència,
han plantat una fita en el curs del seu camí, un
senyal, no que simbolitzi un temps, ni un esforç,
perquè l'obra portada a terme ja ho és tot, sinó una
fita que il·lumini el pensar de tots, ja que les clarors
del Folklore són prou potencials per a penetrar en
el cor de tots els catalans que veritablement estimen
la terra on han donat el primer pas, la terra els
colors de la qual han banyat els seus ulls que qui
sap quantes i quantes vegades s'han sentit arborats
d'una forta cremor, que sols l'humitejament d'unes
llàgrimes d'odi unes hores, i d'altres de compassió,
han calmat peremptòriament el neguit d'aquell foc
abrandat per l'amor al terror nadiu.

I què millor que un llibre pot testimoniar una
data? I quin títol millor li pot escaure que «Terra
Nostra»? Doncs, amb això, els «Amics del Folklore
de Catalunya», han volgut, enguany, marcar el límit
del seu camí.

«Terra Nostra», és un bell seguit de poemes èpics, saturats tots ells d'un alè patri i deguts a la ploma del llorejat home de lletres N'Amat Gosalbes Torres, nom, per cert, ben conegut de tothom, el qual ens honora d'una manera ben palesa, aportant la seva entusiasta col·laboració en aquestes pàgines.

A més, va precedida, cada composició, d'unes notes que fan penetrar en els recons on fins avui gairebé era un lloc exclusiu per al poeta, la qual cosa fa que la figura poètica pugui ésser compresa amb tota la seva força i amb tota la seva integritat.

Els «Amics del Folklore de Catalunya», tota vegada que el llibre —l'essència— és producte de la inspiració d'un dels nostres col·laboradors i per tal de donar una viva mostra d'entusiasme i afecte envers CURIOSITATS DE CATALUNYA i a tots els seus subscriptors, els brinda d'adquirir aquesta nova obra, i els facilita un descompte, gesta que nosaltres avançadament els agraïm de tot cor.

«Amics del Folklore de Catalunya», el vostre fresar adalerat, la vostra feina positiva, és Pàtria; i ella serà la primera de regradar-vos aquest interès.

ANTONI RIU.

Anecdolari català

Un dia, un editor va encarregar a Francesc Pi i Margall, un pròleg per a figurar davant d'una traducció de les obres de Shakespeare.

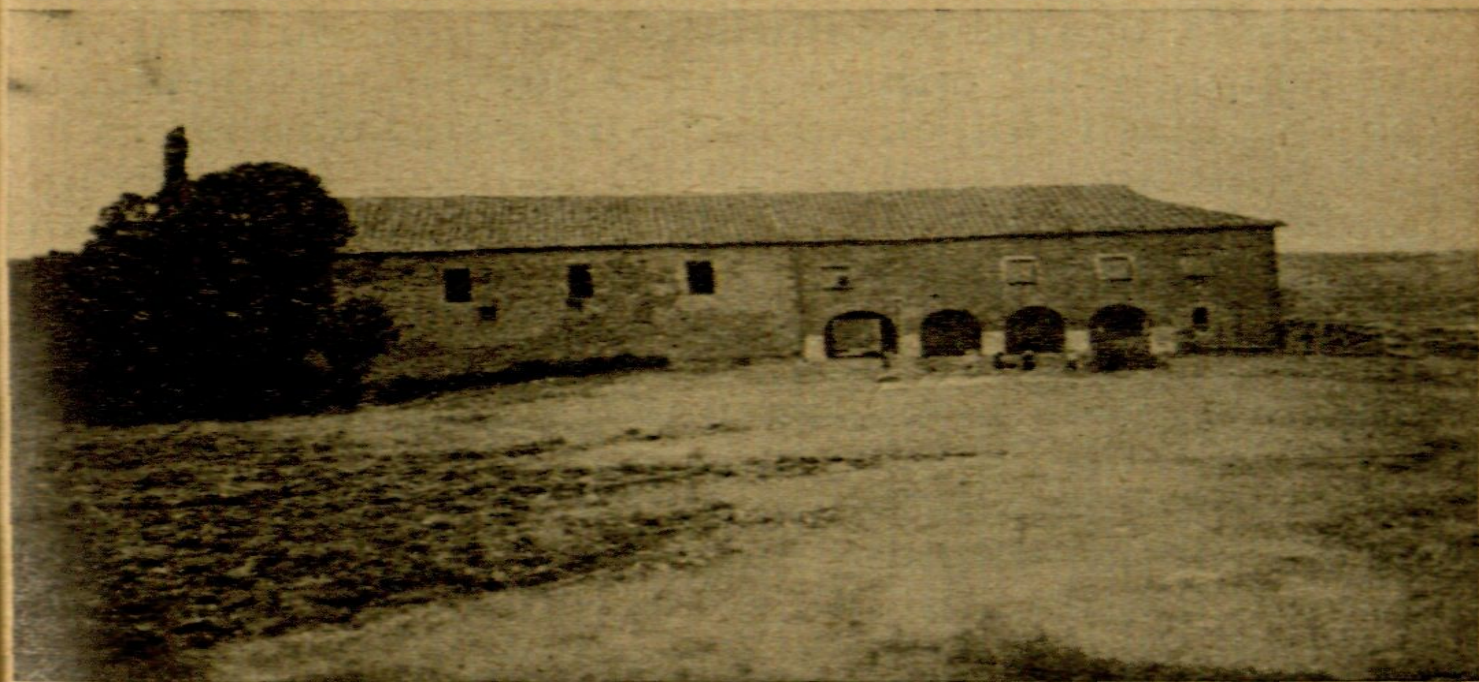
—Li corre molta pressa? —li preguntà Pi i Margall.

—Així, així...

—Necessito un any de temps. No conec l'anglès i l'aprendré. Així podré escriure el pròleg amb coneixement de causa.

—Com vostè vulgui.

I es posà a estudiar l'anglès. Tenia llavors seixanta-cinc anys.

Terres d'Aragó: Paisatge erm. Casa pairal camperola, que fa d'oasi en el desert aragonès.

Un català per terres aragoneses

II

POMPEU FABRA

HA estat com un cop de cor. Després de deixar l'estret i curt comboi a l'estació d'Alcanyic —una estació que queda a uns dos o tres quilòmetres del poblat—, per la carretera, caminant prop d'un «manyo» que ha pujat al tren a Casp, i amb el qual ens hem fet amics discutint precisament de la diferència de caràcter de la nostra Pàtria i la d'ells, parlem del paisatge que va escolant-se davant la nostra vista; arribem a l'entrada del pont que travessa el riu Guadalope. Un riu petit, però força caudalós que no ens recorda cap de català, si no és una mica amb el riu Tena, el que passa per Miquel del Fai. Però l'entrada d'Alcanyic ja ens és més coneguda de pobles muntanyencs, amb el castell en runes que s'alça altiu a la punta d'un escarpat turó.

I l'aragonès, amb el qual hem bescanviat la nostra impressió, ens parla del castell; del que fou i del que és i del que hi ha hagut dintre. Aquest castell de parets esquerdades i mig enrunades, ha guardat, fins ara fa poc, les despulles del republicà Lanuza. I això és un honor pels republicans alcanyinesos, que sempre han hagut d'anar de ci per lla, al voler dels cacics de torn, aguantant les seves idees sota el guiatge de les cendres glorioses.

I de Lanuza i del moviment republicà que li reportà la fama, passem a la connexió d'una i altra cosa amb els republicans catalans. I d'això, com en tota conversa entre dos que no tenen desig d'eternitzar-ne una de sola, a la influència del llenguatge català en aquest baix Aragó que suara petgem. Ens diu que un poble més avall d'Alcanyic, carretera de Gandesa, el nostre parlar hi crea un aiguabarreig pintoresc. Es Valdealgorfa, aquesta localitat, on diuen «cántiro» al càntir, «puijate» per puja, i altres mots per l'estil, que estan ben influenciats pel vocabulari de Catalunya.

Quan ens acomiadem a la porta de casa seva, mentre un a l'altre ens assegurem que continuarem creant aquesta amistat nada de poc, ell, per a fer-nos conèixer tot allò que pot fer recordar-nos els costums pairals, nosaltres, per a polemitzar sobre això, ens demana prestem atenció a tot el que veurem a Alcanyic. Diu que hi ha qui s'hi interessa per les coses catalanes en aquesta ciutat de Terol. I acaba afirmant que per nosaltres mateixos ho podrem veure.

I és veritat. Pels propis ulls ho confirmem poc després. En una casa d'aquesta ciutat que viu ben envoltada pel riu, hi trobem un volum del Diccionari de Mestre Fabra. ¡Mestre Fabra a Aragó! I en una casa d'aragonesos de soca-rel. Uns aragonesos que s'han permès escriure aquests mots rera la portada del diccionari: «Es propiedad de R. G.».

Després sabem que els altres volums han passat a altres mans. I que aquest, arreconat per no sabem quina causa, se salvà de perdre la seva llar.

Fullegem el llibre preat. La primera cosa que ve a la nostra vista, agraçosament sorpresa, és un comentari escrit per l'amo del volum, al marge d'un

mot per a ell un xic enrevessat. Es el que diu «quelcom». El comentari fa: «Ignoro lo que quería decir esta palabra, pero procurando traducirla en una frase completa creo que debe ser *algo*. Así es; tengo algo, por *tinc quelcom*». I pàgines més endins trobem una lletra inacabada que R. G. pensava adreçar a un amic seu de Girona —un tal L. R.— on, entre altres coses, parla així: «Es algo grande (¿vosotros debéis decir «és quelcom grandíós», no hace?) este maestro Pompeo Fabra. Su obra de purificación de vuestro *idioma* —que para mí es un idioma el catalán— me admira. Y ahora que tengo su resultado ante mi vista (podrás hallar en estas líneas algo de mis avances en el deseo de aprender el catalán), quiero que sepas que le tengo —a Pompeo Fabra, vuestro Mestre Fabra— por un hombre de aquellos que decís «mestres en Gai saber»; siempre y cuando esto sea un elogio en toda la línea...»

De la lletra, que deixem un tros transcrita, no hem volgut saber-ne res més. Prou emocionats n'hem quedat amb aquest. I, com és molt natural, hem volgut oferir-lo als lectors catalans, perquè vegin que a Aragó, no tots els aragonesos són «royo-villanovescos». A Mestre Fabra li dediquem aquestes ratlles humils; però que destil·len l'adhesió a l'home que com a filòleg fa per Catalunya una gran i eficient labor.

JOAQUIM GRAU LATORRE.

AFORISMES I PROVERBIS

Amb els anys, vénen els desenganys.

Això són figues d'un altre paner.

Amb la cara ja paga.

A boca de fosc, les noies a casa.

Ballaria més que una baldufa.

Bou, on aniràs que no llauris?

Bufant, bufant, es fan les ampolles.

Bot petit, aviat és ple.

Maria Blancaflor

(RONDALLA)

BLANCAFLOR era indiscutiblement una preciositat; no sols per la seva formosor de rostre i gentilesa, sinó, a l'ensem, pels seus sentiments humanitaris que l'adornen.

La seva mare, vella i malaltissa, sentia prou recança de no poder ajudar-la com volia. Vivien pobrement. Les monges de la població, que tenien sota la seva direcció les escoles, la coneixien i sabien els seus sentiments verament religiosos i el gran cor i humanitarisme que la distingia, i per això sol licitaren el seu ingrés per la seva educació a títol gratuït.

Quan sortia del col·legi, amb la major disposició anava, sense distreure's, a casa seva per ajudar la seva mare en els quefers de la casa.

S'acostaven els dies freds i, en canvi, se'ls hi acabava la pila de llenya que, poc a poc, havien anat recollint mare i filla durant el temps bo. Un dia sa mare li digué:

—Caldrà, filla meva, fer viatges al bosc per a cercar el necessari per a fer foc i poder-nos escalfar, doncs aquest hivern porta auguris de fer-se més llarg.

—Sí, mare, sí; teniu raó —contestà Blancaflor—. Demà, dissabte, en sortir del col·legi, hi aniré.

Així mateix ho féu.

Feia un dels bons millors dies; agafa el sac que tenien a posta, pren un tros de pa i formatge que li

donà la seva mare, i contenta s'encaminà al bosc per a omplir-lo de tronquets, pinyes, peladures de pi i branquetes, tant com li permetessin les seves forces.

Una vegada al lloc preferit i taral·lejant una cançoneta, s'entregà confiadament a la recerca de llenya, quan de sobte se sent sorpresa per una veuassa que li diu: —Què fas, mossà, aquí?

Fillets de Déu! Blancaflor rebé un espant tan gran, que en girar-se per a mirar qui era, que així tan bruscament li parlava, sentí encara més gros l'esglai; puix era un home d'aquests que fan carbó, això és, un carboner, home poc simpàtic, brut, amb cabells llargs i barbotes mal arreglades i més negre, que li semblà talment una altra cosa; l'instint immediat l'aconsellà agafar el sac i fugir d'ell, tremolant de por, bosc endins, per altres viaranyes, girant-se quasi a cada passa, presa encara d'aquell esfereïment per aquella veuassa que li apareixia, ben cert, la figura del dimoni, tan poc agradable.

Quan li semblà prou allunyada i perdut el rostre d'aquell home, començà novament la recerca del que l'havia portada allà; quan de sobte, sense sentir el més lleu soroll, a l'aixecar son gentil cos de terra en acabar de collir unes branquetes molt seques, observà prop seu una velleta molt vella, que amb manyaga veu li preguntava:

—Trobes força llenya, nena?

—Sí, regular, sí —contestà tota sorpresa Blancaflor—. I la pobra velleta li anava portant tanta llenya com trobava, mentre li deia:

—Jo també vull ajudar-te.

—Vós? No, pobre velleta. Veniu, veniu; i agafant-la pel braç l'acompanya a la marxareda, dient-li: —Seieu-vos, seieu-vos sota aquesta alzina; teniu, mengeu —i li donà el seu pa i formatge—, mentre jo continuaré la tasca començada.

La bona velleta li restà tan agraïda, que volgué de totes passades partir-se, junt amb ella, la minestra que li oferí. Així mateix ho feren. Una vegada llestes, es posaren ambdues a cercar llenya, i... ¡quanta de llenya, mare meva!; tanta, que Blancaflor deia: —Així sí que omplenarem tota la saca —mentre anava ex-

plicant-li tot el que li havia passat, el gran ensurt que havia tingut...

Blancaflor, no se'n sabia avenir; se sentia cada moment més interessada per la manyagueria amb què li parlava la bona velleta, l'agradosa veu i especial figura de la qual revelaven un aspecte especial i encantada per l'abundor de llenya que li ajudava a collir; saturada d'admiració, es decidí per dir-li:

—Prou, bona velleta, prou, que no podria portar-ho.

—Omple, nena, omple, ja t'ajudaré; veuràs, veuràs que bé el portarem totes dues.

—Es que pesarà massa —objectava la nena, i sense adonar-se'n, amb la natural sorpresa, es va trobar el sac ple a curull.

Ajudada per la velleta, que tot i ésser-ho molt, caminava molt lleugera, emprengueren el retorn, enguniosa per l'ànsia que pogués passar la seva mare.

Veritablement, al sac no hi cabia ni un bri més; mes no pesava el que semblava, i mentre anaven fent camí comentaven el seu esglai, donant-li ella consols i bons consells, que la nena agraiïa força.

La tarda prenia comiat, i ja molt aprop del poble descansaren un xic; i aleshores fou quan Blancaflor s'adonà que la seva mare venia a rebre-la. Llavors la bona velleta li digué: —Ara, com que ja tindràs companyia, jo me n'aniré a casa meva.

I sense cap més explicació, desaparegué del seu davant i es féu fonedissa sense adonar-se'n, puix tenia tota l'atenció a la seva mare, i fou en va que cerqués ni una ombra que pogués servir de complement i testimoni per assabentar-ne a la seva estimada mare.

La seva mare la renyà per l'ànsia que li havia feta passar el tardar tant i per la feixuga càrrega que duia: —Qui et fa carregar tant, criatura?— I fou llavors quan li explicà tot el que li havia ocorregut.

Mare i filla comprovaren el pes real d'aquella gran saca de llenya (llavors sí que pesava) i les dues suaven a més no poder, estranyant-li a la pròpia Blancaflor que quan la duia amb aquella velleta li semblava que no pesava tant, ni de bon tros.

La bona filla pressentia el fatic que podria esdevenir a la seva mare, portar la feixuga càrrega, i no

s'equivocà, puix el dia següent, la mare no pogué alçar-se del llit, tota adolorida, i Blancaflor plorà molt; mes no deixà de pregar un sol moment per la dolença de la seva estimada mare, i per altra part no podia oblidar tot l'esdevingut, i es preguntava a si mateixa qui podia ésser aquella velleta que amb tant d'amor havia sabut guanyar-li la seva voluntat, deixant-la d'una manera tan misteriosa.

Mentre això succeïa —era ja fosc— sent trucar la porta de sa casa.

Blancaflor, temorosa, anà a obrir, i en preguntar qui demanava, tot seguit reconegué la veu de la bona velleta, i incontinent la féu passar, i amb llàgrimes als ulls li explicava la malaltia que havia contret la seva bona mareta, a causa del feixuc pes del dia abans.

La bona velleta no li deia altra cosa, que no seria res, que tot s'arranjaria.

Pujaren ambdues a la cambra on estava la mare, la qual tot seguit sentí com una mena de benestar s'apoderava del seu cos, i a mida que la velleta li parlava i li tocava els llocs on més dolor sentia, aqueix anava desapareixent poc a poc.

Mentre això succeïa, la bona velleta es dirigí a la nena, dient-li: *Sigues bona minyona, segueix tenint amor per a totes les coses, que Déu premia a tots els bons i les bones obres. Simultàniament anava acomiadant-se, repetint sempre les mateixes paraules, i tot baixant l'escala s'anava embolcallant, primer d'una claror celestial, i acabà per esfumar-se del tot, mentre Blancaflor sentia l'eco d'aquelles paraules: Sigues bona minyona, segueix tenint amor per a totes les coses, que Déu premia a tots els bons i les bones obres...*

Blancaflor restà com encantada; no sabia pas el que li passava. La cosa certa fou que, en tornar a la cambra de la seva mare, la trobà completament guarida... Llavors, totes dues, mare i filla, flectaren els genolls en terra, amb les mans creuades i l'esguard al cel, mormolaren la mateixa oració.

A la porta hi ha un fus, acabat amén Jesús.

FRANCESC ALAVEDRA.

CATALANS NOTABLES

Pau Piferrer i Fàbregas

FILL de família modesta, el seu pare era un senzill teixidor. Va néixer, aquest bon escriptor i bon poeta, a Barcelona, el dia 11 de juliol del 1818.

Degut a ésser de classe humil, lluità amb constància, per tal de sortir de la condició en la qual havia nascut.

Després de molts esforços, pogué estudiar a la Universitat de Barcelona la carrera de jurisprudència, però no era aquest l'objecte de la seva vocació.

En Piferrer fou, ans que tot, un artista intuïtiu, una ànima superior assedegada de bellesa. Va dedicar-se amb tan notable acert a la música i a la crítica d'art, feta amb profunditat d'idees, amb un criteri elevadíssim i amb enorme cultura, com a la literatura en general.

Publicà, en 1846, un llibre digne de tot elogi, titulat *Clásicos españoles*, amb notes i observacions crítiques, tan fonamentades i ben pensades, tan definides i de criteri tan equànime, que és considerat i tingut en gran aprecí, de manera que les lletres cas-

tellanes deuen a Piferrer un dels serveis més insignes.

Escriptor elegant, féu interessants i notabilíssims estudis sobre literatura castellana.

També fou un bon poeta, doncs, segons Azorín. «ninguna más delicada, más fina, más emocionadora», que la poesia de Piferrer, que figura en *Las 100 mejores poesías líricas de la lengua castellana*, col·leccionades per Menéndez i Pelayo.

Però, per sobre de totes, les seves composicions poètiques es destaquen amb el relleu de l'originalitat i de la inspiració: *Canción de la Primavera* i *El ermitaño de Montserrat*.

L'obra més notable, la que li ha donat un nom més envejable, és *Recuerdos y bellezas de España*, que no pogué acabar-la, per haver mort als 30 anys d'edat, el 25 de juliol del 1848. També és molt celebrada la seva obra *Estudios de crítica*.

Piferrer, que no fou més que sub-bibliotecari de la Biblioteca de Sant Joan i catedràtic de l'Institut, era estimadíssim; no és gens estrany, doncs, que el seu enterrament constituís una vertadera manifestació de dol, la qual va ésser presidida per les autoritats i l'Ajuntament en corporació.

MIQUEL CODINA I FARRÉ.

Anecdolari català

La princesa catalana Berenguela, filla de Ramon Berenguer III de Barcelona i Dolça de Provença, donà al món un dels més bells espectacles de la Història.

Trobant-se assetjada i desguarnida dalt un mirador emmarletat de l'Alcàsser de Toledo, mentre el seu marit Alfons VII assetjava Oreja, increpà els sarraïns, i blasma la seva manca de galania en escometre una plaça governada per una dona i no anar a combatre contra l'exèrcit reial.

Els assetjadors, obligats per la gràcia de la Reina, abandonaren els murs exteriors de dita ciutat de Toledo, i, fent una reverència cavallerívola, se'n anaren a batre's coratjosament amb homes de ferro, després de sentir-se vençuts per l'emoció de la feminitat des-
emparada.

E s t i u e n c a

Els pins de la muntanya
verdejaven al sol;
sentia angoixa estranya
l'ocell durant son vol...
La vida era malmesa
per un excés de llum;

però ta boca encesa
llençava son perfum.

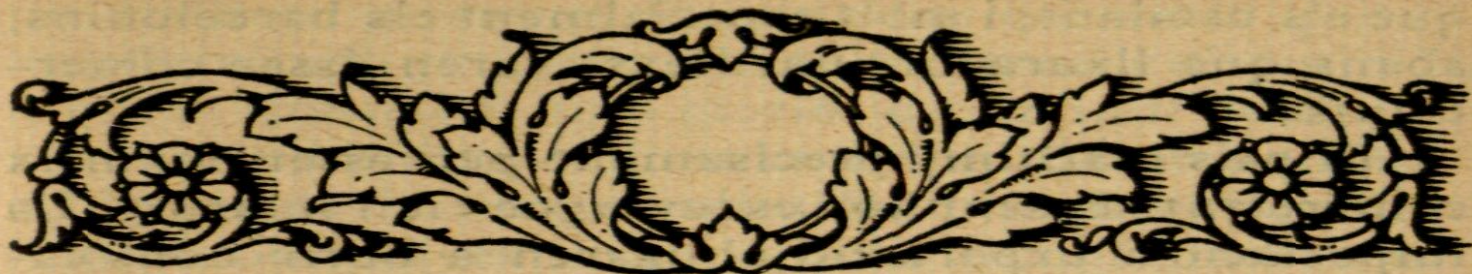
La vall encalitjada
per un núvol daurat,
sentia's enyorada
dels dies de gebrat.
Vivien la peresa
les flors, amb tanta llum;

però ta boca encesa
llençava son perfum.

Mes nosaltres, aimada,
vivíem nostra sort;
malgrat l'assolellada,
no es fadigava el cor.
Rublerta de dolcesa
era del sol la llum,

perquè ta boca encesa
llençava son perfum.

GUERAU MUTGÉ I SAURÍ.

DE LA NOSTRA HISTORIA

Les antigues institucions

POTSER fa segles que Catalunya no s'havia retrobat com ara, en aquests moments històrics, amb una personalitat fortament accentuada que li dóna un relleu històric de cara al món; ¿qui se'n recorda del que fou Catalunya, que amb codis, gramàtiques i governs lliurà una potencialitat a la xacrosa Europa, que l'ha fet reviure per damunt de tots els obstacles i vicissituds, a l'ensem que l'Orient llunyà i misteriós, fullejant la història de les seves terres, deu empal·lidir recordant els solcs que la civilització catalana els hi deixà?...

Endebades s'han escolat els segles! Catalunya —ja ho diu la nostra història— és una terra immortal. I avui, ara, al reviscolar aquelles gestes dels catalans de generacions escolades, revivim aquell esperit i aquella força que arribant a nosaltres ens ha fet aimar Catalunya, i ens ha fet lluitar pel seu engrandiment moral...

Recordem, catalans, recordem! Que quan un poble recorda, i comprèn l'esperit dels seus avantpassats, és que el poble aquell, per sempre més ha de viure i ha d'ésser immortal.

* * *

Un dubte es presentà a l'admirat historiador Aureli Capmany quan escrigué «La vida gremial dels oficis a Catalunya», dubte que ell mateix esclari. Es preguntava si les arts i els oficis, a Catalunya, nasqueren de l'agricultura o bé del comerç; i responia

que els catalans, i molt especialment els barcelonins, abans que llauradors i artífexs, varen ésser comerciants.

El país marítim, precisament per ésser-ho, neix comerciant. Essent-ho, esdevingué ric i instruït. La importació i exportació obligaren a obrir nous camins de navegació, cosa que portà el coneixement de nous horitzons i la implantació d'una cultura curulla de preats béns.

Tot coneixement implica un nou ordre de coses, una nova manera de sospesar-les, d'aplicar-les. Obre noves aspiracions i nobles ambicions que, per a ésser dutes a terme, per a desenvolupar-les, cal gaudir d'una llibertat d'acció, d'una llibertat en tot l'ample sentit de la paraula, llibertat per la qual tant i tant ha lluitat, lluita i lluitarà Catalunya, que ha estat eternament una terra d'iniciatives, de progrés, d'ambicions i d'ideals.

Hem parlat del jou a què estaven sotmesos els catalans en segles pretèrits, amb una extensa munió de detalls (1).

Però, quan en el segle XII, el Comte de Barcelona Ramon Berenguer IV adoptà el sistema de lliurar privilegis a les ciutats en les quals hi tenia sobirania, la indústria i el comerç cercà aquells asils que començaren a ésser el centre i pàtria dels homes lliures.

No esmentarem detalls polítics perquè no és aquest el caire que volem donar a aquest article. Tan sols donarem ara unes dades i detalls de com funcionaven els nostres mitjans de govern en l'antigor.

EL CONSELL DE CENT

El Consell de Cent —diu un compilador anònim— fou establert per Jaume I «El Conqueridor», en carta datada a València, el 17 d'abril del 1249.

En un principi, la corporació constava de quatre consellers i d'un nombre variable de prohoms.

El 14 de febrer del 1257 foren fixats en 8 els consellers i en dos-cents el nombre de prohoms, fins que en 13 d'abril del 1265, el propi don Jaume establí

(1) Vegi's la pàgina 348 de CURIOSITATS DE CATALUNYA, titulada «Els remences».

que d'allí en avant el Consell fos constituït per 4 consellers i 100 prohoms. Aquesta darrera disposició valgué al Consell el nom gloriós de Consell de Cent.

Successives disposicions variaren aquestes xifres, i a l'època de la seva supressió (11 de setembre del 1714) el Consell es componia de 5 consellers i 120 prohoms.

Solament tenien entrada a la corporació municipal —segueix dient el compilador al·ludit— els individus pertanyents al Braç Reial o Popular, i el procediment electoral era el d'insaculació o sorteig, la qual cosa allunyava d'aquella institució la mesquina de les actuals lluites per una acta.

Les efemèrides barcelonines ens parlen de l'actuació del Consell de Cent d'una faisó que ens dóna una mida de llur importància. Heus-la ací:

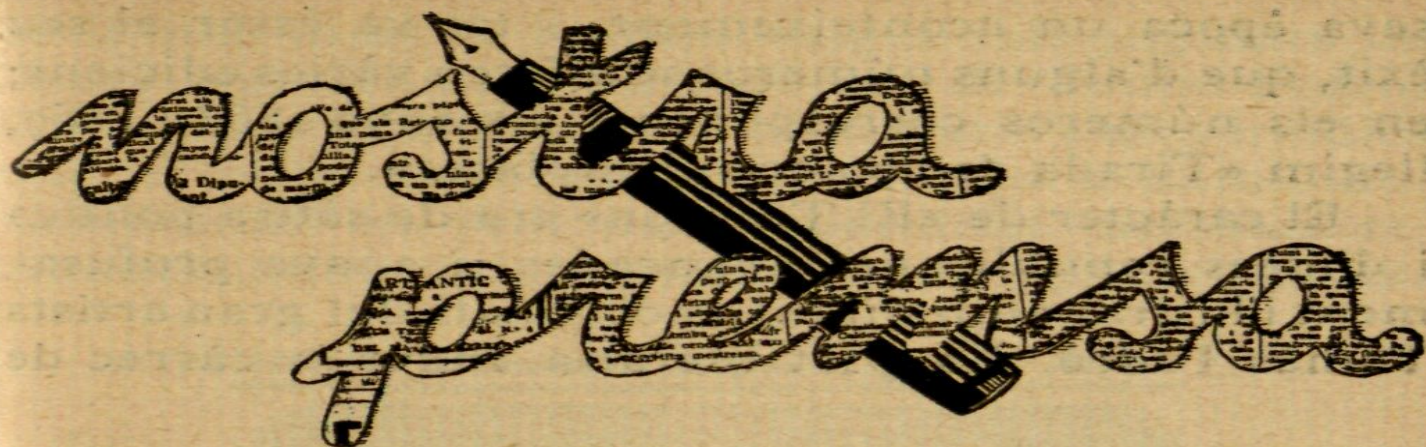
- 17 de març del 1351.* — Pere IV d'Aragó declara que els nomenaments de cònsols estesos per alguns llocs de llevant, no perjudicaven el dret i possessió que de nomenar-los gaudia el Consell de Cent de Barcelona.
- 14 d'agost del 1373.* — Se celebra el primer Consell en el Saló de Cent de la Casa de la Ciutat.
- 9 de gener del 1386.* — Els Consellers de Barcelona, amb els Cònsols de Mar i el de Damasc, confectuen el reglament d'aquell Consolat.
- 10 de gener del 1412.* — El Consell de Cent decideix reconquerir el castell de Rosanes.
- 30 d'agost del 1440.* — El Consell de Cent es nega a donar permís al Bisbe, per a obrir noves finestres al seu Palau.
- 1 d'abril del 1448.* — Els Consellers demanen al rei Alfons X «El Savi», que dongui lletres reials d'ambaixador al cònsol d'Alexandreta, nomenat per ells.
- 25 de maig del 1448.* — Els Consellers de Barcelona pregunten a l'emperador Constantí Palòleg, que rebi de nou dintre de Constantinoble els comerciants catalans foragitats de dita ciutat, i refugiats a Pera.
- 27 de juliol del 1461.* — El Consell de Cent decideix procedir contra els veïns de Blanes per haver-se apropiat un batell carregat de blat, amb destí a Barcelona.

- 12 de gener del 1554.* — El Consell de Cent es reuneix per a deliberar assumptes referents a l'entrada de Felip II.
- 23 de maig del 1561.* — Discussió entre els Consellers i el Tribunal de la Inquisició.
- 31 d'octubre del 1603.* — A requeriment dels Consellers, es reuneixen en la Casa de la Ciutat els més eminents teòlegs dels ordes religiosos de la ciutat, per a consultar-los si els Consellers i persones del Consell havien caigut en censures.
- 25 d'abril del 1605.* — Se celebra Consell de Cent per a l'escolliment dels Cònsols de Mar i altres oficis, i es deliberà que el doctor Castelló, després d'haver parlat amb el rei, demanant-li carta pel virrei, perquè no donés llicències per a extraure blat, i cas que en necessités per a l'armada, donés ordre als Consellers per a comprar-lo com era costum, per no alterar els preus.
- 7 d'abril del 1612.* — Per traspàs del caixer del banc, Antoni Gori, mercader, el Consell de Cent es reuneix per a nomenar-ne un altre, essent escollit Baltassar Masdeu, mercader, el qual fou votat per escrutini pel savi Consell «ab caps a i fou trobat ésser hábil».
- 1 de juliol del 1612.* — Com de consuetud, tots els anys se celebra Consell de Cent per fer la relació de l'administració de la ciutat des del 1.^r de gener al 30 de juny.
- 17 de novembre del 1614.* — El Conseller en Cap, Julià de Navael, complint l'acord del Consell de Cent i l'ordre donada pel virrei, surt amb gran nombre de soldats d'infanteria «armats amb arcabussos y escopetas»; sortí vers Sant Cugat del Vallès, on estava S. E. per a l'expulsió dels lladres.
- 14 de maig del 1641.* — El Consell de Cent resol que els Consellers siguin sis en lloc de cinc.
- 21 de març del 1668.* — Els Consellers augmenten els impostos del vi, oli, farina, etc.

RAMON BOTEY I OROBITG.

(De «Amics del Folklore de Catalunya»).

(Seguirà).

Prensa Barcelonina Vuitcentista

XII

Any 1863

EL TIBURÓN.—Publicació humorística que sortia una vegada a l'any, editada per Innocenci López, el mateix editor que més endavant va fundar diferents periòdics catalans, i entre ells, els que conseguiren molta popularitat i que han arribat fins els nostres dies, «La Campana de Gràcia» i «L'Esquella de la Torratxa».

El primer «almanaque humorístico ilustrado «El Tiburón», va sortir l'any 1863 i va seguir publicant-se amb regularitat fins l'any 1872, sortint l'últim número el 1874 en el qual sortiren conjuntament els corresponents als anys 1873 i 1874, i que corresponien als anys xi i xii de la seva publicació.

Cada número de «El Tiburón», publicació escrita en castellà, consta de 16 pàgines, tamany 305 X 220 mil·límetres; des de l'any III, 1865, sortí amb format 328 X 232 mm. La impressió de «El Tiburón», des de l'any I, va anar a càrrec de Bonaventura Bassas, del carrer de Tallers, 51 i 53; des de l'any II, va cuidar-se'n la impremta Ramírez, Passatge d'Escudellers, 4; l'any VIII, va ésser imprès a la impremta de la Vda. i Fills de Gaspar, carrer Ataulfo, 14, baixos, i des de l'any IX, tornà a la impremta Ramírez. L'administració d'aquest almanac anava a càrrec de la Llibreria Espanyola de I. López, establerta al carrer Ample, 26, i a la Rambla del Mig, 20. Cada número era venut a un ral.

La publicació de «El Tiburón» constituí en la

seva època un aconeteixement, i tal va ésser el seu èxit, que d'alguns números se'n feren vàries edicions; en els números corresponents als anys 1868 i 1869, llegim «Tirada de 300.000 ejemplares».

El caràcter de «El Tiburón» era de sàtira política i d'idees republicanes avançades, i anava profusament il·lustrat amb dibuixos originals del gran artista Tomàs Padró. La part literària anava a càrrec de

I. LOPEZ, editor, LIBRERIA ESPAÑOLA, RAMBLA CENTRO, 20,
Barcelona.

Precio UN REAL en toda España.

coneguts escriptors de l'època, com Robert Robert, Roca i Roca, Joaquim M. Bartrina, Guillem Forteza, Manuel del Palacio, Antoni Altadill, Eduard Vidal de Valenciano, Francesc Camprodon, Manuel Angelon, Conrat Roure, A. Feliu i Codina, Ubach i Vinyeta, i molts altres.

Els almanacs de «El Tiburón» publicaven un sumari molt variat; començaven amb el «Juicio del año», en vers, en el qual es comentaven els fets més sobresortints de l'any. Calendari de l'any, amb el santoral. «Galería Fotográfica de contemporáneos»,

en la qual hi havia els personatges més populars de l'any, representats amb dibuixos de Tomàs Padró. Comentaris humorístics il·lustrats sobre els periòdics que es publicaven en aquells temps a Barcelona. Comentaris en vers dels espectacles barcelonins. Anuncis humorístics i molts altres originals satírics.

Año 1.

Barcelona 20 de Agosto de 1864.

Núm. 3.º

LA VIBORA

PERIÓDICO SATÍRICO VENENOSO.

PRECIOS DE SUSCRICION. — Barcelona 4 rs. al mes. — Provincias 15 rs. trimestre. — Estrangero 24 rs. trimestre. — Ultramar 40 rs. trimestre.
PUNTOS DE SUSCRICION. — Ginebra, Jaime 1.º — Puig, Plaza Nueva. — Niño, Espasaria. — Sauri, Ancha, y en la Administración, calle de Aray, n.º 5, tienda, á donde se dirigirán todas las reclamaciones.

Primeros suscritores: El Sr. Fiscal de Imprenta y el Gobierno Civil.

SUSPENSION DE HOSTILIDADES.

Nuestros lectores sabian que *La Víbora* se encontraba un poco indispuesta. Los médicos hidropáticos que la medican le propinaron un baño de chorro en las olorosas aguas de la Pada.

Any 1864

LA VÍBORA. — «Periódico satírico venenoso». Amb aquest títol i subtítol, començà a publicar-se l'any 1864 a la nostra ciutat, un periòdic humorístic escrit en castellà i del mateix estil i caràcter de «El Pájaro Azul» i «El Pájaro Verde», periòdics dels quals hem parlat en un dels nostres articles anteriors.

No hem pogut veure el primer número d'aquesta publicació, i, per tant, no sabem exactament la data de la seva fundació; suposem que començà a publicar-se el dia 31 de juliol, puix el segon número porta data del 6 d'agost del 1864.

Cada número de «La Víbora» consta de 16 pàgi-

nes, format 255 × 175 mm.; era estampat a la impremta de Joan Oliveras, del carrer d'Escudellers, número 57, i des del número 4, va passar a la impremta de la Vda. i Fills de Gaspar i C.^a, carrer Cervantes, 5. El director, propietari i editor responsable de «La Víbora», era en Josep Ricart.

Els preus de subscripció d'aquest setmanari eren els següents: a Barcelona, un mes, 4 rals; a fora, un trimestre, 15 rals; ultramar, 40 rals trimestre.

«La Víbora», com hem dit, era de caràcter satíric i cridava contra els que intervenien en els principals afers de la ciutat. La pàgina central de cada número anava il·lustrada amb dibuixos i caricatures. Sota la capçalera de cada número, hi llegim la següent nota: «Primeros suscritores: El Sr. Fiscal de Imprenta y el Gobierno Civil».

L'últim número que hem vist d'aquest periòdic és el 12, amb data de 22 d'octubre del 1864.

A n y 1865

«LA TRAMPA».—El setmanari que porta aquest títol va ésser fundat l'any 1865. No sabem la data fixa de publicació del primer número, puix els quatre primers no portaven data d'aparició, però veient que el número 5 porta data del 8 de juliol, en deduïm que devia sortir el dia 11 de juny.

Cada número consta de 4 pàgines, tamany 325 × 215 mm. L'estampació anava a carrec de la Vda. i Fills de Gaspar i C.^a, del carrer de Cervantes, 5, i l'editor responsable era en Josep Espinosa.

«La Trampa» sortia els dissabtes i portava el següent subtítol: «Periódico inocente y de trueno». A més, hi llegim les següents notes: «Tirada de 20.000 y medio ejemplares. Sale todos los días festivos».

El periòdic «La Trampa», des de les seves pàgines, portava a cap una ferma campanya contra les societats de crèdit i caixes de préstecs, a les quals acusava de fer moltes trames en llurs negocis.

L'últim número que hem vist d'aquest periòdic, és el 9, amb data del 5 d'agost del 1865.

LA TRAMPA. - 2.ª època.—El dia 30 de setembre del 1865, continuant la campanya començada en la primera etapa de la seva publicació, apareix per segona vegada «La Trampa», «Periódico inocente de Pura raza», i segons llegim des del segon número, «dedicado a las Sociedades de Des-crédito». Apareixia tots els dissabtes; constava de 4 pàgines a 3

2.ª època.

Barcelona 30 de setiembre de 1865.

Núm. 4.

Precio de suscripción
Provincia, por un trimestre. 30 rs.
Extranjero y ultramar. 45 id.

NOTA
La Trampa no admite suscripciones de personas que no vengan giradas precisamente por medio de libranzas a favor de su editor responsable D. José Espinosa.

Puntos de suscripción
Barcelona, imprenta de Gomez e legida, calle de Cirés, num. 5, piso tercero.

ADVERTENCIA
El tío Camorra admite toda clase de anuncios y comunicados que se le envíen para su inserción.

LA TRAMPA.

PERIÓDICO INOCENTE DE PURA RAZA.

CRÓNICA TRAMPOSA.

Arreglada que ha sido la alianza entre el Cólera morbo y el tío Camorra, vuelve La Trampa a saludar al público con la política casera que saben ustedes caracterizar al periódico inocente.

El tío Camorra vuelve a la palestra. Esto que es una satisfacción para los amantes de la justicia, de la razón y de la verdad, desde luego podemos asegurar que hará reír como lloran en Francia a los enemigos del bien público.

Todo el mundo conoce ya al tío Camorra por su desenfado en el hablar.

Decir la verdad a todo hecho viviente, cantante y planto ha sido siempre su programa, y la verdad dirá a todo el que se separa de la verdadera senda de la razón, de la justicia y de la moralidad.

Por lo tanto vista al Cristo, no decir luego no he sido, porque aquel ya se ha caído y el lindezo va listo.

Como siempre seremos francos en publicar las verdades, como es jurar necesidades tampoco seremos mancebos.

Porque para gente zorra y gente que desconfia la mejor filosofía es vivir con la perra.

El Cólera, las Cajas y el tío Camorra.

Ninguna ocasión mas crítica para que el tío Camorra se despache a su gusto que la triste situación que estamos atravesando. Lo que es malo para el hígado es bueno para el tío Camorra, dice el refrán.

El tío Camorra es hijo de las circunstancias lo mismo que los ladrones políticos.

El tío Camorra aprovecha toda clase de coyuntura que se le presenta para decir la verdad, lo mismo que los miserables y prestamistas usureros se aprovechan de la falta de trabajo para explotar las necesidades de la clase proletaria.

Y a propósito de prestamistas usureros: ¿cuántas víctimas no habrán hundido para siempre estos canchales de la humanidad durante la permanencia del caballero Asiático en nuestros dominios?

Si esta es una verdad aunque amarga, no lo es menos el desengaño que están dando a la sociedad, varias sociedades así de crédito como anónimas y mercantiles durante las actuales circunstancias.

De aquí tira el cólera su origen. Los explotadores de la buena fe, los que

comercian con la humanidad, los que venden su honor, su crédito y su conciencia por un puño de oro, los que miran con la mayor sangre fría a millares y millares de familias arruinadas por ellos, porque ellos las han estado, porque ellos las han sorprendido ofreciéndoles el tanto por ciento para luego levantarse con el santo y la limosna como han hecho y están haciendo infinidad de cajas de imprevisiones, todos estos lo que desahaban era un pretexto para alargar los plazos, ya que no podemos decirles que para largarse con las imprevisiones, porque de otro modo hubieran tenido que apelar a la banca rota, como vienen a hacer todos al fin y al cabo, como verán nuestros suscritores por la lista que iremos publicando de sociedades que han quebrado desapareciendo las imprevisiones como por encanto, lo cual no pasa de ser un robo hecho a mansalva y una estafa descarada.

Sí, para estos ha sido utilísima la venida del caballero Asiático en caso de que le tengamos entre nosotros, lo que dejamos en cuarentena, a no ser que viaje de incógnito.

Para estos ha sido utilísimo el difundir el terror pánico para que los acreedores é insipientes emigren a tierras de aprensión. Para estos era utilísimo el que se pasasen hombres pagados con altavoces por las calles sin saber de dónde salían ni a dónde iban, para que los acreedores huyesen, porque así convenia para no realizar sus pagos.

Y es una palabra, para los tramposos, explotadores y hombres de mala fe, es para

columnes, tamany 375 X 265 mm., i la subscripció costava els següents preus: trimestre, 30 rals; estranger i ultramar, 48 rals. La Redacció estava instal·lada al carrer de Cirés, 5, i la impremta on era estampat era la de Gómez i Inglada.

Sols hem vist tres números de la segona època de «La Trampa», els quals porten, respectivament, les següents dates: 30 de setembre, 14 i 21 d'octubre del 1865; creiem que no va sortir-ne cap més número.

JOAN TORRENT.

Aconteixement singular

VERTADERAMENT ho és, i per això ho consignem, l'èxit assolit el dia 20 del passat mes de juny, pel Grup literari «Oasi», en presentar-se en públic i donar fe de vida de la seva existència.

Constitueixen, l'esmentat Grup, celebrats poetes i brillants escriptors, encara que joves i de promocions novelles, alguns d'ells, s'han consolidat un prestigi que molt els enalteix.

En el Casal de la Cultura, resident a Barcelona, i sota els auspicis del Comissariat de Propaganda de la Generalitat de Catalunya, tingué lloc, en la data indicada, una Sessió Antològica de Poesia Catalana, amb la col·laboració de la pianista Mercè Bassa.

Hem intitulat aquesta ressenya «Aconteixement singular», perquè no és freqüent, en casos semblants, que el local on es celebren aquestes exhibicions literàries i culturals, es vegi atapeït de persones freturoses d'assaborir els fruits de la imaginació i intel·ligència; doncs bé, per a donar cabuda al nombrós públic que assistí a l'acte, va ésser precis habilitar altres dependències annexes a la sala principal. Cas especial en els annals literaris, i més en tractar-se de poesia, i poesia catalana.

Féu la presentació del Grup literari «Oasi», per absència del Comissari Jaume Miravittles, en Pere Català, Cap d'edicions del Comissariat de Propaganda de la Generalitat, que en uns mots abrandats de pur patriotisme, glosà el significat de la festa, essent rubricades les seves paraules amb un fort aplaudiment.

Després d'haver fruït l'auditori les belles notes que l'habilitat de la senyoreta Bassa féu sorgir, amb mestria especial, del piano, el qual premià la seva competència aplaudint-la entusiàsticament, començà la segona part de la sessió, que consistí en la lectura del bonic conte «La primera desil·lusió», de Leandre Amigó, i de les inspirades poesies: Costa Brava *; Elegia a un rellotge; Sant Miquel del Fai, de Manuel

* Publicada a CURIOSITATS DE CATALUNYA, any II, núm. 60, pàgina 362, amb el títol: «Santa Cristina (platja)».

Serrat i Puig.—Infant; Albada al port, de Frederic Alfonso i Orfila.—Sonet de Noces; Cançó de l'amor ingènua, de Rossend Perelló.—Nocturn d'adolescència; Balada de Violette, de Josep M.ª Fabra.—Sonet; Díptic de març, de Bernat M.ª Saló.—L'infant que surt al balcó; Colombina i Pierrot; Nocturn al mar; Carnaval trist, de Ramon Bech.—Balada migdial; Fou damunt el sorral fi; Plany de fadrí, de J. Gimeno-Navarro.—Diumenge. Cavallets de fira, de Ramon Vinyes, pels següents rapsodes: Josep Moreta i Mun-taner, Joan Cristòfol (Del «Teatre Intim»), Josep Llopis (Dels «Bons Amics»), Rosalia Rovira (De Ràdio Associació) i Maria Joana Ribes (De la Institució del Teatre).

Volem remarcar la satisfacció i goig de la concurrència, dient, que la perfecta lectura pels rapsodes i amb l'entonació adient al significat de la paraula de cada composició, va ésser fervorosament aplaudida pels oients, amb mostres de ver entusiasme.

La nostra més completa i sincera felicitació, al Grup literari «Oasi», per la seva obra de cultura catalana, augurant-li, de continuar amatents als seus ideals, venturosos dies per Catalunya.

Ans d'acabar, copiarem, de la invitació al susdit acte, els mots que Plàcid Vidal escriví del nostre volgut amic i redactor Manuel Serrat i Puig: «Home i poeta optimistes, conversador i rimaire del goig sobreposant-se al dolor. La seva paraula entusiasta i els seus versos vehements són l'expressió d'una vida animada per l'ideal de joventut perfecta».

Que despertà un vivíssim interès aquesta Sessió Antològica de Poesia Catalana, n'és mostra efectiva la selecta i nombrosa concurrència que entre altres distingides persones hi vàrem veure: Alfons Maseras, Sebastià Sánchez-Juan, Lluís Bertran i Pijoan, Plàcid Vidal, Jaume Termens, Josep M.ª de Sucre, Ramon Vilaró, Miquel Saperas, Domènec Guansé, Tomàs Roig i Llop, etc.

Un prec al Casal de la Cultura: que organitzi altres actes com el descrit, que serveixin d'estímul per al progrés i cultura de la nostra Pàtria.

MIQUEL CODINA I FARRÉ.

Entreteniments Instructius

LOGOGRIF NUMERIC

5	Vocal.
10	Aliment.
301	Peix.
3258	Poble català.
30673	Nom d'home.
423323	Ofici.
2897603	Verb.
92330880	Poble català.
108978823	Ofici.
1234567890	Ofici.
923378823	Ofici.
03378803	Verb.
1288290	Moneda.
132670	Poble català.
28975	Estació.
1230	Fruita.
829	Quantitat.
92	Planta.
0	Vocal.

TARJA

Artemi Parera Malena

Guissona

Combinar degudament aquestes lletres de manera que es llegeixi el nom d'una sardana i el cognom de l'autor de la lletra i de la música.

CONVERSA

—En Florenci, rera la porta de la cuina, ha llençat els pinyols del que ha menjat d'amat.

—Què ha menjat?

—El que tu mateix sense donar-te'n compte has anomenat.

ENDEVINALLA

Quan baixa, riu;
i quan puja, plora.

AMBIDEXTRE

1 2 3 4 5 Poble català.
5 4 3 2 1 Eina de treball.

Solucions als "Entreteniments Instructius" publicats al núm. 72

Logogrif numèric: *Bartomeu*.

Endevinalla: *Les arracades*.

Tarja: *L'escanya pobres, Narcís Oller*.

Rombe: Horitzontal: *C, rar, llobet, cru, a*.

Vertical: *Ll, Roc, cabra, reu, t*.

UAB
Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

AQUEST NÚMERO HA PASSAT PER LA CENSURA